

X Ekumeniczne Forum Katechetyczne (24 maja 2024)

10th Ecumenical Catechetical Forum (24th May 2024)

„Aktualne wyzwania organizacji i nauczania religii z uwzględnieniem dzieci ze środowisk migracyjnych” to główny temat X Ekumenicznego Forum Katechetycznego (EFK), które odbyło się w formie hybrydowej 24 maja 2024 roku w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Komisja Wychowania Chrześcijańskiego Polskiej Rady Ekumenicznej (KWCh PRE) będąca organizatorem X EFK zaprosiła wykładowców, katechetów, nauczycieli, studentów oraz osoby interesujące się tematyką katechezy i lekcji religii. Patronatem Ekumeniczne Forum Katechetyczne objął JM abp. prof. dr hab. Jerzy Pańkowski, Rektor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

Słowa powitania i pozdrowienia wygłosili: bp Andrzej Malicki, prezes Polskiej Rady Ekumenicznej i JM abp prof. dr hab. Jerzy Pańkowski, rektor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

Przedstawiciel Ministerstwa Edukacji Narodowej Tomasz Głowacki (Departament Kształcenia Ogólnego i Transformacji Cyfrowej MEN) w swoim wystąpieniu pt. „Aktualne wyzwania dotyczące nauczania religii, zmiany w prawodawstwie, uczniowie ze środowisk migracyjnych” przypomniał podstawy prawne organizacji nauki religii w szkołach i przedszkolach. Omówił aktualne wyzwania stojące przed systemem oświaty (procesy demograficzne, zmiany kulturowe, społeczne, zmiany związane z rozwojem technologii). Przedstawił przyjęte zmiany w prawie tj. niewliczanie ocen z religii i etyki do średniej ocen ucznia

(od 10.09.2024); brak prac domowych w kl. IV-VIII, ograniczenie prac domowych w kl. I-III (od 1.04.2024). Przedstawił również zmiany projektowane, tj. uelastycznienie w zakresie łączenia uczniów na lekcjach religii w grupy międzyoddziałowe i międzyklasowe; zmiany w tzw. ramówkach (nauka pierwszej pomocy, rezygnacja z nauczania przedmiotu HiT); zmiany podstaw programowych („odchudzenie” dotychczasowych programów). Przedstawił i omówił również podstawy prawne dot. uczniów ze środowisk migracyjnych (Specustawa – ustawa o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw); Specrozporządzenie – rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy).

W swoim wystąpieniu „Perspektywy zmian w statusie prawnym katechezy szkolnej w Polsce” prof. dr hab. Tadeusz J. Zieliński, prorektor ds. Kształcenia i Nauki ChAT w Warszawie, omówił stan obecny z głównymi elementami statusu prawnego oraz elementy niekonstytucyjne. Przedstawił również inne możliwości dot. modeli katechezy np. model „mieszany” (szkolno-parafialny) lub parafialny (finansowany ze środków publicznych).

Aktualna dyskusja bierze pod uwagę: postulaty zmian m.in. w kontekście spadającego zainteresowania nauką religii i żądania respektowania wartości konstytucyjnych; brak jasnych propozycji zmian – szum informacyjny – zwłaszcza w kontekście okołowyborczym (wybory parlamentarne, samorządowe, europejskie).

Po obu wystąpieniach ks. dr Grzegorz Giemza (dyrektor RE) poprowadził panel dyskusyjny, w którym udział wzięli prelegenci oraz przedstawiciele Kościołów zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej: p. Michał Stępień z Kościoła Chrześcijan Baptystów, p. Elżbieta Byrtek z Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, p. Katarzyna Bator z Kościoła Ewangelicko-Metodystycznego, ks. Damian Heratym z Kościoła Polskokatolickiego, Kościół Ewangelicko- ks. Stanisław Bankiewicz z Kościoła

Starokatolickiego Mariawitów, p. Bogdan Kuźmiuk z Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

W drugiej części X EFK podjęty został temat „Ochrona małoletnich”. P. Michał Stępień przedstawił perspektywę szkoły i Kościoła, natomiast p. Ewa Śliwka przedstawiła perspektywę prawniczą. Oboje prelegenci zwrócili uwagę na obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w jednostkach kościelnych. Kościół jest jednym ze środowisk wychowawczych i jego pracownicy podlegają sprawdzeniu w Rejestrze osób z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie do Rejestru, a także muszą przedstawić zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego. W trakcie prelekcji pojawiły się pytania i uwagi uczestników, które zostały omówione i wyjaśnione. Prelegenci przekazali materiały z prezentacji do dyspozycji uczestników X Ekumenicznego Forum Katechetycznego.

CHRZEŚCIJAŃSKA AKADEMIA TEOLOGICZNA
w WARSZAWIE

Rok LXVI

Zeszyt 4

ROCZNIK TEOLOGICZNY

WARSZAWA 2024

REDAGUJE KOLEGIUM

dr hab. Jakub Sławik, prof. ucz. – redaktor naczelny

dr hab. Jerzy Ostapczuk, prof. ucz. – zastępca redaktora naczelnego

prof. dr hab. Tadeusz J. Zieliński

dr hab. Borys Przedpełski, prof. ucz.

dr hab. Jerzy Sojka, prof. ucz. – sekretarz redakcji

MIĘDZYNARODOWA RADA NAUKOWA

JE metropolita prof. dr hab. Sawa (Michał Hrycuniak), ChAT

abp prof. dr hab. Jerzy Pańkowski, ChAT

bp prof. ucz. dr hab. Marcin Hintz, ChAT

prof. dr hab. Atanolij Aleksiejew, Państwowy Uniwersytet w Petersburgu

prof. dr Marcello Garzaniti, Uniwersytet we Florencji

prof. dr hab. Michael Meyer-Blanck, Uniwersytet w Bonn

prof. dr hab. Antoni Mironowicz, Uniwersytet w Białymstoku

prof. dr hab. Wiesław Przyczyna, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

prof. dr hab. Eugeniusz Sakowicz, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

prof. dr hab. Tadeusz Stegner, Uniwersytet Gdański

prof. dr Urs von Arx, Uniwersytet w Bernie

prof. dr hab. Piotr Wilczek, Uniwersytet Warszawski

Redakcja językowa – Kalina Wojciechowska
Korekta tekstów angielskich – Karen Wasilewska
Skład komputerowy – Jerzy Sojka

BWHEBB, BWHEBL, BWTRANSH [Hebrew]; BWGRKL, BWGRKN, and BWGRKI [Greek]

PostScript® Type 1 and TrueType fonts Copyright ©1994-2013 BibleWorks, LLC.

All rights reserved. These Biblical Greek and Hebrew fonts are used with permission
and are from BibleWorks (www.bibleworks.com)

ISSN 0239-2550

Wydano nakładem
Wydawnictwa Naukowego ChAT
ul. Broniewskiego 48, 01-771 Warszawa, tel. +48 22 635-68-55
Objętość ark. wyd.: 8,5. Nakład: 100 egz.
Druk: druk-24h.com.pl
ul. Zwycięstwa 10, 15-703 Białystok

SPIS TREŚCI

IN MEMORIAM

Ks. Waldemar Preiss	651
Prof. dr hab. Karol Toeplitz.....	653

ARTYKUŁY

ALEKSANDR VLADIMIROVIČ SIZIKOV, <i>Cultural Adaptation in Ancient Translations of Ben Sira</i>	655
KAZIMIERZ PEK, <i>Towards a Theology of the Intercession of the Holy Spirit. Pneumatological and ecumenical inspirations of Augustine of Hippo in letter 130</i>	673
ANDRZEJ BACZYŃSKI, <i>Istota sakramentu i wynikająca z niej mistyczna ważność sprawowanych sakramentów Cerkwi prawosławnej</i>	691
ARTUR ALEKSIEJUK, <i>Zapłodnienie pozaustrojowe z perspektywy Kościoła prawosławnego</i>	721
ANNA RYGOROWICZ-KUŹMA, <i>O zapożyczeniach greckich w polskiej terminologii prawosławnej</i>	759
RENATA ERNST-MILERSKA, <i>Szkoły ewangelickie w kontekście pluralistycznego środowiska edukacyjnego</i>	775

MATERIAŁY

ABP JERZY (PAŃKOWSKI), <i>Inauguracja Roku Akademickiego 2024/2025. Przemówienie rektorskie</i>	795
DOROTEUSZ SAWICKI, <i>100-lecie autokefalii Kościoła prawosławnego w Polsce</i>	805

KRONIKA

<i>Międzynarodowa Konferencja Naukowa Przemiany Ekumenizmu (8 marca 2024) (JERZY SOJKA)</i>	821
<i>Seminarium ze studentami Uniwersytetu w Paderborn (20-21 marca 2024) (JERZY SOJKA)</i>	825
<i>Symposium naukowe „Józef Padewski: Polak – Biskup – Męczennik” (10 maja 2024) (DAMIAN HERATYM)</i>	827

<i>X Ekumeniczne Forum Katechetyczne (24 maja 2024)</i> (ELŻBIETA BYRTEK).....	829
<i>Inauguracja Roku Akademickiego 2024/2025 w 70. rocznicę utworzenia Akademii (8 października 2025)(JAROSŁAW ZABROCKI).....</i>	833
<i>Ogólnopolska Konferencja Biblijno-Misjologiczna „Biblia-Dialog-Kultura” (7 listopada 2024) (KONRAD BUZAŁA).....</i>	837
Wykaz autorów	840
Recenzenci <i>Rocznika Teologicznego</i> w roku 2024	841

Contents

IN MEMORIAM

Ks. Waldemar Preiss	651
Prof. dr hab. Karol Toeplitz.....	653

ARTICLES

ALEKSANDR VLADIMIROVIČ SIZIKOV, <i>Cultural Adaptation in Ancient Translations of Ben Sira</i>	655
KAZIMIERZ PEK, <i>Towards a Theology of the Intercession of the Holy Spirit. Pneumatological and ecumenical inspirations of Augustine of Hippo in letter 130</i>	673
ANDRZEJ BACZYŃSKI, <i>The Essence of the Sacraments and the Consequent Mystical Validity of the Sacraments of the Orthodox Church</i>	691
ARTUR ALEKSIEJUK, <i>The extracorporeal fertilization (IVF) from the perspective of the Orthodox Church</i>	721
ANNA RYGOROWICZ-KUŹMA, <i>About Greek borrowings in Polish Orthodox terminology</i>	759
RENATA ERNST-MILERSKA, <i>Protestant schools in the context of a pluralistic educational environment</i>	775

MATERIAŁY

ABP JERZY (PAŃKOWSKI), <i>Inauguration of the Academic Year 2024/2025. Rector's speech</i>	795
DOROTEUSZ SAWICKI, <i>Celebrating the centenary of the Orthodox Church's autocephaly in Poland</i>	805

CHRONICLE

<i>International scientific conference „Transformations of ecumenism” (8th March 2024) (JERZY SOJKA)</i>	821
<i>Seminar with students of the University of Paderborn (20-21st March 2024) (JERZY SOJKA)</i>	825

<i>Scientific Symposium “Józef Padewski: Pole - Bishop - Martyr”</i> (10 th May 2024) (DAMIAN HERATYM)	827
<i>10th Ecumenical Catechetical Forum (24th May 2024)</i> (ELŻBIETA BYRTEK).....	829
<i>Inauguration of the Academic Year 2024/2025 on the 70th anniversary</i> <i>of the Academy (8th October 2025) (JAROSŁAW ZABROCKI).....</i>	833
<i>National Biblical-Missiological Conference “Bible-Dialogue-Culture”</i> (7 th November 2024) (KONRAD BUZAŁA)	837
List of authors	840
List of reviewers of <i>Theological Yearbook</i> in 2024	841